

Regionstyrelsen
Hälso- och sjukvårdsnämnden

Granskning av regionens anskaffning av digitalt processtöd till primärvården

Vi rekommenderar Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden:

- att noga överväga hur anskaffningsprocesser ska kunna styras upp och kontrolleras samt hur det politiska inflytandet över desamma ska säkerställas, samt
- att beakta de rekommendationer som lämnas i Komredos granskning

Granskningen överlämnas till Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden med begäran om yttrande, senast 2021-06-30, över vilka åtgärder som kommer att vidtas för att uppmärksammade bristerna inte ska kunna upprepas .

Vi har genomfört en granskning av regionens anskaffning av ett processtöd - Vårdexpressen - till primärvården. Bakgrunden till granskningen står att finna i att det bolag, Vårdinnovation Sverige AB, som antagits som leverantör av systemet misstänkts för oegentligheter i samband med upphandling av samma system i Region Skåne. Syftet med granskningen är att säkerställa att anskaffningen i Region Dalarna skett på ett i alla delar professionellt och korrekt sätt. En viktig del i granskningen har utgjorts av en granskning utförd Komredo AB.

Komredo konstaterar att de inte hittat några belägg för att det skulle ha förekommit några straffrättsliga oegentligheter i samband med den aktuella anskaffningen. Däremot är anskaffningsprocessen kantad av varierande brister vilka leder fram till slutsatsen att anskaffningen inte skett på ett i alla delar professionellt och korrekt sätt.

Vi delar Komredos bedömning och ser i sammanhanget skäl att peka på några förhållanden som vi bedömer som betydelsefulla:

- Ingen analys har kunnat presenteras om anamnesupptagning är ett problem inom primärvården eller om aktuellt processtöd erbjuder fördelar som uppväger kostnaderna. Enligt Komredos granskning har lösningen tillåtits definiera problemet.
- Projektorganisationen med roller och ansvar har varit otydlig. De personer, såväl förtroendevalda från den politiska majoriteten som tjänstepersoner, som ingått i styrgruppen har delvis haft olika bild av gruppens roll. Vi menar att blandade grupper med såväl förtroendevalda som tjänstepersoner, som i det här aktuella fallet, kan vara direkt olämpligt. Det hade också varit till fördel för projektet om detta tydligare nyttjat de resurser inom IT, upphandling och juridik som finns i organisationen.
- I granskningen har konstaterats att det under anskaffningsprocessen funnits delvis olämpliga kontakter med Vårdinnovation Sverige AB, dock inte ur ett straffrättsligt perspektiv. Kontakterna återspeglar ett förfaringssätt som inte i alla delar kan bedömas som professionellt.
- Förfrågningsunderlaget har delvis baserats på det förfrågningsunderlag som upprättats i Region Skåne. Underlaget har också omfattat ett antal ”ska-krav” som väckt kritik såväl internt i regionens organisation som från en potentiell leverantör. Vår bedömning är att konsekvensen av förfrågningsunderlagets utformning kan ha blivit att den konkurrens som finns på marknaden delvis sattes ur spel.
- Det pris som Vårdinnovation AB lämnade kan ha återspeglat det konkurrensläge som blev konsekvensen av förfrågningsunderlagets utformning. Detta blir tydligt när Vårdinnovation Sverige AB, i den förhandling som ingick i upphandlingsförfarandet, sänker sitt offererade pris med närmare 75%. Detta väcker frågan om vad regionen skulle fått betala för systemet om ett konkurrerande anbud inte inkommit.
- Det har presenterats olika bilder av vad det avtal som ingicks med Vårdinnovation Sverige AB faktiskt innebar. Exempelvis har framhållits att regionen enbart bundit upp sig för ett pilotprojekt som regionen därefter i allt väsentligt ensidigt skulle kunna frånträda. Komredos granskning visar att regionen knöt upp sig för ett breddinförande som enbart kunde frånträdas om systemet inte uppfyllde objektivt sett rimliga förväntningar. Det är inte acceptabelt att det i regionen funnits olika bilder av innebörden av ett redan tecknat avtal.
- Misstankarna mot Vårdinnovation Sverige AB har varit kända sedan mars månad 2020. Trots detta, och trots intern kritik mot bl a förfrågningsunderlaget i organisationen, har regionen valt att inte närmare ifrågasätta underlaget. Efter ett kortare uppehåll valdes istället att fullfölja upphandlingsprocessen fram till ett avtalstecknande.

Det finns samtidigt skäl att understryka att olyckliga omständigheter i form av bl a flera byten av projektledare och konsulter kan ha påverkat omfattningen av bristerna.

Vår slutsats är att anskaffningsprocessen präglats av dels bristande styrning och kontroll, dels bristande professionalitet. Sammantaget kom detta att leda till dels ett ekonomiskt risktagande som inte är acceptabelt, dels en risk för allvarliga förtroendeskadorna för regionen. Genom att Vårdinnovation AB försatts i konkurs har regionen dock kunnat frånträda avtalet och den ekonomiska skadan därigenom begränsas.

Ansvar för det inträffade bedömer vi måste delas mellan Regionstyrelsen och Hälso- och sjukvårdsnämnden. Även om varken styrelsen eller nämnden hanterat detaljerna i ärendet i formell bemärkelse är såväl Regionstyrelsen som Hälso- och sjukvårdsnämnden ansvariga för att ha en sådan kontroll över sina verksamheter att fel och brister i den omfattning som nu varit aktuella inte ska kunna inträffa.

Samtidigt finns i den process som ledde fram till avtalstecknandet med Vårdinformation Sverige AB en lång rad mycket viktiga lärdomar att hämta inför pågående och kommande processer där regionen har för avsikt att upphandla komplexa system av varor eller tjänster.

Eftersom de förhållanden som framkommit i granskningen visar på delvis allvarliga brister har vi för avsikt att återkomma med uppföljande granskningar av framtida anskaffningsprocesser.

Region Dalarna

Revisorerna

Sören Bertilsson
e.u